

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького

Львів
2019

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Danylo Halytsky Lviv National Medical University

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького*

**ACTUAL PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF MEDICAL SCIENCE AND EDUCATION**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
*Dedicated to 75th Annivesary of the Department
of catastrophe medicine and military medicine
of Danylo Halytsky Lviv National Medical University*

Львів

2019

Lviv

2019

УДК: 378:001.61

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти: зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та військової медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Редакційна колегія:

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор

Петрук С.О., кандидат медичних наук, Заслужений лікар України

Козопас В.С., кандидат медичних наук, доцент

Євстрат'єв Є.Є., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвинчук В.Г., кандидат медичних наук

Жуковський В.С., кандидат медичних наук

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

Редагування англійською мовою; технічна верстка:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

У збірнику наукових праць відомі дослідники, лікарі, педагоги-практики, молоді пошукувачі та працівники вищих закладів освіти висвітлюють сучасні теоретичні й практичні аспекти підготовки кваліфікованих медичних спеціалістів, обговорюють актуальні питання військової медицини та освіти, медичних проблем, пов'язаних з бойовими та небойовими наслідками надзвичайних ситуацій і військових конфліктів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Упорядник:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук.

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019

© Автори статей, 2019

<i>Драло́ва Олександр</i> <i>Усачова Олена</i> <i>Конакова Ольга</i> <i>Пахольчук Тетяна</i> <i>Сіліна Єлизавета</i> <i>Dralova Oleksandra</i> <i>Usachova Olena</i> <i>Konakova Olha</i> <i>Pakholchuk Tetyana</i> <i>Silina Yelyzaveta</i>	СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ У МЕДИЧНОМУ ЗВО MODERN FEATURES OF TEACHING CHILDREN'S INFECTIOUS DISEASES IN MEDICAL UNIVERSITY	78
<i>Єренко Олена</i> <i>Смойловська Галина</i> <i>Хортецька Тая</i> <i>Yerenko Olena</i> <i>Smojlovska Halyna</i> <i>Khortetska Taya</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ STATE AND PROSPECTS OF IMPROVEMENT OF TRAINING OF PHARMACEUTICALS	86
<i>Іванькова Наталія</i> <i>Строїтелева Ніна</i> <i>Ivankova Nataliya</i> <i>Stroiteleva Nina</i>	АДАПТИВНИЙ КОНТЕНТ НАВЧАННЯ З МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ ADAPTIVE CONTENT FOR MEDICAL INFORMATICS TRAINING	90
<i>Лихасенко Іветта</i> <i>Лукашенко Ланна</i> <i>Lukhasenko Ivetta</i> <i>Lukashenko Lanna</i>	ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОПЕДЕВТИКИ IMPROVING STUDENTS' INDEPENDENT WORK AT THE DEPARTMENT OF MULTIMODAL DIAGNOSTIC AND PROPEDEUTIC	93
<i>Каблуков Андрій</i> <i>Мурзіна Олена</i> <i>Kablukov Andriy</i> <i>Murzina Olena</i>	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ IMPROVING THE EFFICIENCY OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF MEDICAL UNIVERSITY	96
<i>Різник Ольга</i> <i>Закусилова Тетяна</i> <i>Riznyk Olha</i> <i>Zakusylova Tetiana</i>	КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ COMPETENCY-BASED APPROACH IN MEDICAL EDUCATION	100
<i>Савка Юліанна</i> <i>Сливка Ярослава</i> <i>Savka Yulianna</i> <i>Slyvka Yaroslava</i>	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF STUDENTS' INDIVIDUAL WORK AT THE DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOPHYSIOLOGY	103
<i>Скляр Сергій</i> <i>Іванов Олексій</i> <i>Черепакха Юрій</i> <i>Sklyar Serhiy</i> <i>Ivanov Oleksiy</i> <i>Cherepakha Yuriy</i>	ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ СИЛОГІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПІДГОТОВЧОГО ЕТАПУ ДО ПЕРВИННОГО ОГЛЯДУ ПОСТРАЖДАЛОГО НА МІСЦІ ЕКСТРЕМАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ THE USE OF MNEMONIC SYLLOGISMS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF MASTERING TRAINING MATERIAL IN CLASSES WITH STUDENTS IN THE STUDY OF THE PREPARATORY STAGE FOR THE INITIAL EXAMINATION OF THE VICTIM AT THE SCENE OF AN EXTREME SITUATION	107

УДК 378.147.091.33-021.464: [378.4:61]

Каблуков Андрій

к.т.н., доцент, доцент кафедри

Мурзіна Олена

к.п.н., асистент

Запорізький державний медичний університет

Запоріжжя, Україна

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Анотація: У статті розглянуті можливості підвищення якості підготовки студентів шляхом організації контролю їх самостійної роботи з використанням сучасних інформаційних технологій. Також представлений підхід до організації контролю самостійної роботи студентів медичного університету. Запропоновано методiku контролю самостійної роботи студентів медичного університету на базі додатків Офісу 365. Виявлено, що такий підхід до контролю самостійної роботи студентів сприяє кращій адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності і підвищує рівень якості їх підготовки.

Ключові слова: навчальний процес, самостійна робота, контроль, хмарні технології, офіс 365, Teams, ефективність, якість.

Kablukov Andriy

PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor

Murzina Olena

PhD in Pedagogical Sciences, assistant

Zaporizhzhia State Medical University

Zaporizhzhia, Ukraine

IMPROVING THE EFFICIENCY OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF MEDICAL UNIVERSITY

Annotation: Possibilities of improving the quality of students' preparation by organizing control of their independent work using modern information technologies are considered in the article. The approach to the organization of the control of independent work of students of medical university is also presented. The method of control of independent work of students of medical university on the basis of applications of Office 365 is offered. It is revealed that this approach to control students' independent work promotes better adaptation of future specialists to professional activity and improves the level of quality of their preparation.

Key words: educational process, independent work, control, cloud technologies, Office 365, Teams, efficiency, quality.

Підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх лікарів потребує удосконалення існуючих та пошуку нових форм та методів організації навчального процесу з відповідним врахуванням використання

комплексів технічних і дидактичних засобів, які забезпечують взаємозв'язок аудиторної та позааудиторної форм навчання.

Професійна підготовка майбутніх лікарів включає професійну складову яка спрямована на підготовку майбутніх лікарів до опанування професійними знаннями, виконання професійних функцій, володіння видами професійної діяльності в контексті особистісно орієнтованої парадигми освіти та особистісну яка спрямована на підготовку майбутніх лікарів до професійного самовизначення, професійної самореалізації та професійної самоактуалізації упродовж життя. Тому забезпечення гуманістичної орієнтованої професійної підготовки майбутніх лікарів вимагає поновленого обґрунтування освітнього процесу, розробки відповідних інноваційних підходів, методів, технологій.

Концепцію розвитку та впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в систему освіти, затверджено Розпорядженням Кабінету міністрів України «Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15 травня 2013 р. (№ 386-р), реалізація якої розрахована до 2020 року [1].

Підготовка висококваліфікованого фахівця вимагає уваги до змістовного та методичного аспектів розвитку організаційно-педагогічних умов. Це обумовлює необхідність пошуку нових форм викладання і використання сучасних інформаційних технологій в процесі навчання.

Майбутнє професійне самовдосконалення, інтерес до професії та її опанування можна легко реалізувати, використавши належні організаційно-педагогічні умови для підготовки студентів. Необхідно, щоб кожний студент уявляв мету своєї діяльності, необхідність і роль спеціальних знань та вмінь для подальшого використання. Важливим чинником є їх право на особисту самоорганізацію навчання у відповідності зі своїми цілями.

Сьогодні принципова зміна організації освітнього процесу дозволила скоротити аудиторне навантаження. Значна частина навчального навантаження переміщається з викладання в аудиторіях на самостійну роботу студентів (СРС).

Ефективність навчального процесу в вузі багато в чому залежить від того, як організований навчальний процес і як організована самостійна робота самих студентів. Формування професійних компетентностей студентів неможливе без активної самостійної роботи в освітньому процесі. Тому організація самостійної роботи студентів під керівництвом

викладачів є одним з ефективних напрямків в навчальному процесі, що розвиває вміння отримувати і закріплювати знання.

Для забезпечення навчального процесу і самостійної роботи необхідно:

- використання інтерактивних методів навчання;
- активізація самостійної роботи студентів в освоєнні освітньої програми;
- забезпечення навчального процесу необхідними навчальними і методичними матеріалами на паперових та електронних носіях;
- забезпечення доступу до методичних матеріалів та завдань, які розташовані на платформі системи онлайн навчання.

Самостійна робота студентів (СРС) є важливою складовою навчального процесу, спрямованої на підвищення якості, глибини і міцності отриманих знань при навчанні певної дисципліни, формування у студентів потреби до самоосвіти, саморозвитку та самовдосконалення, у тому числі, і в подальшій професійній діяльності [2].

Самостійна робота студента - робота за певним переліком тем, відведених на самостійне вивчення, забезпечених навчально-методичною літературою та рекомендаціями, контрольована у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквіумів, рефератів, творів і звітів, при цьому обсяг навчального навантаження (кількість завдань) з кожної дисципліни не повинен перевищувати обсягу СРС в годинах, передбачених для даної дисципліни.

В сучасних типових навчальних програмах вищих навчальних закладів освіти на самостійну роботу відводиться від 30 до 47 відсотків від загального навчального часу [3, 4] на вивчення навчальної дисципліни. Основні форми організації самостійної роботи студентів визначаються змістом навчальної дисципліни, рівнем освіти та ступенем підготовленості студентів, а також необхідністю впорядкування навантаження студентів самостійною роботою.

Одним з найважливіших умов ефективності самостійної роботи студентів є контроль. Розуміння студентом суті реалізованої системи контролю самостійної роботи протягом всього навчання в університеті дисциплінує та вносить організованість і впорядкованість в навчальну діяльність, підготовку до підсумкового контролю, а в цілому забезпечує активну позицію студентів в процесі навчання.

Контроль - це процес перевірки і зіставлення фактичних результатів навчання за планом та встановлення їх відповідно до стандартів і норм.

Загальною метою контролю самостійної роботи студентів є отримання зворотного зв'язку процесу навчання та попередження можливих помилок і упущень, своєчасне виявлення відхилень для недопущення подальшого зниження якості самостійної роботи студентів і якості роботи викладачів в організації освітнього процесу, а також вивчення і оцінки вже допущених відхилень і прийняття рішень щодо їх усунення.

Контроль, з використанням інформаційних технологій забезпечує:

- швидке та оперативне отримання об'єктивної інформації про фактичне засвоєння студентами контрольованого матеріалу, у тому числі безпосередньо в процесі занять;

- можливість детально і персоніфіковано надавати цю інформацію викладачу для оцінки навчальних досягнень і оперативного коректування процесу навчання;

- формування і накопичення, рейтингових оцінок досягнень студентів з усіх дисциплін і модулів освітньої програми;

- прищеплення практичних умінь і навичок роботи з інформаційними ресурсами та засобами [5, с. 110].

Аналізуючи існуючі методики підвищення ефективності самостійної роботи студентів і її контролю в Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) вирішили скористатися наявними можливостями сучасних інформаційних технологій, а саме Office 365 і його додатків. Для доступу до методичних матеріалів і завдань за допомогою Інтернету була використана система онлайн навчання edX, яка заснована на комп'ютерних і інтернет-технологіях, та додатку Office 365 Teams.

На базі навчальної платформи edX кафедрами університету було розроблено більше 500 курсів з навчальних дисциплін, що викладаються в університеті.

Для використання онлайн матеріалів кожен студент університету був зареєстрований та отримав логін і пароль для доступу до матеріалів кафедр, які розміщені в каталогах додатку Teams «Навчальні матеріали», «Завдання» і т.д. Контроль і спілкування зі студентами здійснюється за допомогою програми Teams Office 365, в якому створюються команди викладачів та студентів які виконують самостійну роботу, передбачену програмою навчальної дисципліни. Викладач, який контролює СРС, має можливість контролювати діяльність студентів. Також він має зворотній зв'язок з студентами.

Використання дистанційного контролю дозволило викладачам мати інформацію про стан виконання студентами завдань, надавати дистанційно

консультації і контролювати якість засвоєння знань за допомогою тестування.

Для тестування використовується спеціалізована програма «RATOS», яка розроблена співробітниками ЗДМУ та призначена для навчання і тестування студентів.

Висновок. Використання хмарних технологій для організації та контролю самостійної роботи студентів в Запорізькому державному медичному університеті показав, що професійно організована СРС сприяє встановленню більш міцного взаємозв'язку теорії і практики, ефективному освоєнню професійних компетентностей, розвитку комунікативних навичок та умінь. Готує студентів до вирішення типових задач, активізує креативність розумової діяльності та сприяє формуванню у студентів власної життєвої позиції. Сприяє кращій адаптації майбутніх фахівців до професійної діяльності і підвищує рівень якості підготовки майбутніх фахівців.

Список літератури

1. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>.
2. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Самостійна робота студентів в умовах інформаційного навчального середовища // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами - Збірник наукових праць № 6(8) 2009.
3. Робоча навчальна програма з дисципліни «Медична інформатика» (розроблена на підставі типової навчальної програми 2010 року). Харківський державний медичний університет. Харків, 2012. 17 с.
4. Скрипкин В. С., Капустина Е. И., Орлянская И. А., Капустин И. В., Безгина Ю. А. Организация и контроль самостоятельной работы студентов // Современные проблемы науки и образования. 2013. № 6.
5. Проектирование основных образовательных программ при реализации уровневой подготовки кадров на основе федеральных государственных образовательных стандартов : учеб.-метод. пособие / под ред. С. В. Коришунова. М., 2010. 212 с.

УДК: 378.147.091.3:61]:005.336.2

*Різник Ольга, к.мед.н., доцент
Закусилова Тетяна, к.пед.н., старший викладач
Кафедра охорони здоров'я, соціальної медицини та лікарсько-трудової експертизи
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Анотація: питанням підготовки медичних кадрів і розвитку медичної освіти приділяється дуже велика увага на державному рівні. Це сприяє інтеграції сучасних